

LANDBRUG

2012-regnskaber

■ Stigende priser på især korn og svinekød forbedrede den gennemsnitlige driftsindtjening i landbruget i 2012.
 ■ Især svine- og komproducenter havde stor fremgang.
 ■ Kvægbrugets indtjening faldt yderligere og blev forværret af store tab på finansielle kontrakter. I de første 306 regnskaber er der registreret gennemsnitstab på 330.000 kr. på den tredjedel af bedrifterne, der tabte mest på finansielle kontrakter.

300 regnskaber for 2012 viser, at indtjeningen hos heltidsbedrifter i kvægsektoren er endnu ringere end i 2011. Foto: Miriam Dalsgaard

Landmænd tjente mere i 2012

■ Bedre priser på korn og svinekød løftede landmændenes indtjening. Produktiviteten svækkes.

LARS ATTRUP

lars.attrup@jp.dk

Stigende priser på svinekød og korn samt behårdet omkostningsstyring løftede de danske landmænds gennemsnitsindtjening i 2012.

Især planteavlerne fik en markant forbedring af driftsindtjeningen, der næsten blev tredoblet til i gennemsnit 840.000 kr. Denne fremgang skyldes især markant højere kornpriser.

Også svineproducenternes indtjening blev forbedret, hvilket dog i høj grad skyldes markdriften. Der er stadig store problemer med at skabe rentabilitet i produktionen af slagtesvin. Mens der er fremgang for svine- og kornproducenterne, er kvægsektoren stadig i dyb krise.

Det fremgår af de første 770 2012-regnskaber, som er analyseret af Videncenteret for Landbrug, VfL. Bag gennemsnitstallene skjuler sig enorme udsving, understreger erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, VfL.

»De fleste driftsgrene er begyndt at tjene gode penge. Det er ikke usædvanligt, at en svineproducent i 2012 har tjent en mio. kr. mere end i 2011. Derimod er der blevet endnu flere mælkeproducenter med meget dårlig økonomi,« siger Klaus Kaiser.

Han påpeger, at den aktuelle fremgang for flere sektorer skal ses i lyset af en række år med store underskud, som har været med til at øge gældssætningen i erhvervet.

Regnskaberne viser, at 2012 blev det fjerde år i træk med negative nettoinvesteringer i landbruget. Afskrivningerne overstiger investeringerne, hvilket indebærer en gradvis nedslidning af stalde, maskiner osv.

»De manglende investeringer svækker erhvervens mulighed for at øge effektiviteten og produktiviteten. Dermed svækkes også indtjeningsevnen og landmændenes internationale konkurrenceevne,« advarer Klaus Kaiser.

Den løbende strukturudvikling, hvor stærke landmænd vokser ved at overtage nødlidende bedrifter, er en af de faktorer, der traditionelt bidrager allermost til forbedret produktivitet.

»Den udvikling er imidlertid gået mere eller mindre i stå, fordi det er vanskeligt at få finansieret handler,« siger Klaus Kaiser.

Kvægboønder kørt fast i krisen

LANDBRUG: Krisen blandt danske kvægboønder øges. Indtjeningen faldt i 2012.

LARS ATTRUP

lars.attrup@jp.dk

De kriseramte danske mælkeproducenter kæmper og knokler for at redde deres bedrifter, men i 2012 sank en stor del af landmændene alligevel endnu dybere ned i det økonomiske kviksand.

Videncenteret for Landbrug har nu afsluttet lidt mere end 300 2012-regnskaber fra heltidsbedrifter i kvægsektoren, og bundlinjen er, at indtjeningen har været endnu ringere end i 2011.

De 306 bedrifter havde en gennemsnitlig driftsindtjening på blot 76.000 kr. For disse penge skal landmanden aflønnes og egenkapitalen forrentes.

Tilmed er det beskedne positive resultat kun opnået fordi, der er sket en opskrivning af værdien af landmændenes besætninger og beholdninger. Renses driften for denne værdistigning, er det reelle gennemsnitlige driftsresultat minus 108.000 kr. Forværringen af økonomien i kvægsektoren skyldes især, at store dele af 2012 var præget af faldende mælkepriser og stigende foderpriser. Det slog et nyt hul i bunden af økonomien hos en sektor, hvor reserverne i forvejen er ved at være udtømte på mange bedrifter.

»Som det fremgår af den gennemsnitlige indtjening, er det ikke blot enkelte landmænd, der har et problem. Det er kvægsektoren som så-

dan, der er i en alvorlig situation. Sektorens nettoinvesteringer er negative – dvs., der sker en gradvis nedslidning af produktionsapparatet. Samtidig er egenkapitalen smuldret på mange bedrifter. Dermed reduceres handlemulighederne og udviklingsmulighederne,« påpeger chefkonsulent Susanne Clausen, Videncenteret for Landbrug.

Egenkapitalen falder

Egenkapitalen på de 306 kvægbedrifter, der har lukket 2012-regnskabet, blev i gennemsnit reduceret med 600.000 kr. til 4,2 mio. kr. Den gennemsnitlige gæld på bedrifterne er 32 mio. kr., og soliditeten faldt således til et gennemsnit på 11,7 pct.

På de største bedrifter er situationen endnu værre. Allerede i 2011-regnskaberne var den gennemsnitlige soliditet på bedrifter med 240-320 køer slidt helt ned til 9 pct., mens soliditeten på bedrifter over 320 køer var 0,8 pct. Disse tal er yderligere forværret i 2012.

Efter de seneste års krise er en del kvægboønder fanget i en ond cirkel:

»Kvægbedrifterne har haft stigende bankgæld i 2012. Det er udtryk for, at det er dyrt at være fattig. På mange bedrifter er iriværderne smuldret efter de seneste års driftsunderskud og prisfald på landbrugsejendomme. Dermed forsvinder muligheden for at optage realkreditlån, og landmændene tvin-

ges til at låne mere i banken, hvor renterne er højere,« forklarer Susanne Clausen.

En stor del af de kriseramte kvægbedrifter drives af landmænd, der ekspanderede voldsomt i årene frem mod 2008.

Mange opkøbte ejendomme og landbrugsjord til tårnhøje priser, som det har vist sig umuligt at forrente. En del investerede samtidig i aktier eller valuta og indgik finansielle kontrakter, der siden har udløst store tab.

Disse landmænd har i dag et stort og moderne produktionsapparat, men en alt for stor gæld. Konsekvensen er,

at landmændene har vanskeligt ved at klare sig i konkurrencen med udenlandske landmænd, der typisk har langt lavere gæld og tilmed et generelt lavere omkostningsniveau.

På kort sigt overlever mange landmænd ved at gå ned i løn og acceptere, at egenkapitalen ikke forrentes.

Farlig strategi

»Men det er en risikabel strategi. Tidligere har landmændene accepteret en svag driftsindtjening i forventning om, at stigende priser på landbrugsejendomme ville generere en pensions-

opsparing. De seneste år har prisen på ejendomme imidlertid været faldende, og vi fråråder landmændene at sats på prisstigninger. Gør man det, løber man en risiko for at arbejde for en meget lav løn gennem mange år og sluttelig gå fra gården med tomme hænder,« siger Susanne Clausen.

Det store lyspunkt er dog – påpeger Susanne Clausen – at den bedste tredjedel af bedrifterne viser, at det er muligt at tjene gode penge:

»Udfordringen er, hvordan alle de øvrige bedrifter kan hjælpes ud af den aktuelle fastlåste situation.«

Fremgang i landbrugets driftsindtjening

Foreløbig 2012-driftsindtjening i landbruget baseret på 770 regnskaber

Tal i 1.000 kr.	2012	2011
Dækningsbidrag	4.034	3.586
Kontante kapacitetsomk.	-1.888	-1.769
Resultat af primær drift	1.437	1.132
Finansieringsomk.	-1.273	-1.310
Driftsresultat	670	298

¹⁾ Driftsresultatet for kvægbedrifter indeholder værdistigninger på besætning og beholdning på 184.000 kr. Det reelle, gennemsnitlige driftsresultat er altså minus 108.000 kr.

Kilde: Videncenteret for Landbrug

Krisen i kvægbruget forværres

Foreløbig 2012-driftsindtjening i kvægbruget baseret på 306 regnskaber

Tal i 1.000 kr.	2012	2011
Dækningsbidrag	3.420	3.421
Kontante kapacitetsomk.	-1.895	-1.776
Resultat af primær drift	809	954
Finansieringsomk.	-1.295	-1.288
Driftsresultat	76 ⁽¹⁾	211

JP-grafik: JONAS HANSEN

5-STJERNET KONFERENCE
kapacitet op til 700 pers.

Landdistrikter.dk
 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
 Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

STIL
 I BEDRE
 CE...

MUNKEBJERG HOTEL

★★★★

Munkebjergvej 125 • DK-7100 Vejle
 Tlf. +45 7642 8500 • www.munkebjerg.dk